

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושי' ע.

עין משפט נר מצוה

ח א מיי פטיו מהל
 אסורי ביאה הלי'ו
 טושי'ע אהי'ע ס' ד וסני'
 ה וסני' טו:
 ב ב טושי'ע אהי'ע ס' ד
 ספ'ר א ביה'ע ס' ד
 י ג ד מיי פיי'ע מהל'
 אסורי ביאה הלי'ו
 טושי'ע אהי'ע ס' ד ספ'ר
 ב:
 יא ה טושי'ע חו'מ ס' י
 ספ'ר ו וי' קנל:
 יב ו מיי פכיה מהל'
 הנבדל ספ'ר ס' ד ספ'ר
 לאחין רח טושי'ע חו'מ ס' י
 ת ספ'ר ד:
 יג ו מיי פכיה מהל'
 אסורי ביאה הלי'ע
 ספ'ר לאחין קבו טושי'ע
 אהי'ע ס' כ ספ'ר ה:
 יד ח מיי שס הלי' ד
 טושי'ע חו'מ ס' י
 ספ'ר ג:

לא תאכל: גירי וחרורי: מנלן אמר רב חסדא דאמר קרא וכול הנבדל מטומאת גויי הארץ אליהם: ממוזי: מנלן דכתיב וישמע סנבלט החרוני וטוביה העבד העמומי וכתב כי רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארח ויהוהגן בנו לקח את בת משלם בן ברכיה ^וקסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממוזר הניחא למ"ד הולד ממוזר אלא למאן דאמר "הולד כשר מאי איכא למימר ותו ממאי דהוה ליה בני דילמא לא הוה ליה בני ותו ממאי דהכא הוה ליה וסליקו דילמא התם הוה אלא מהכא ואלה העולים מתל מלח תל חרשא כרוב אדון ואמר ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל חרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר אדון אני אמרתי יהיו ישראל לפני חשובים ככרוב והם שמו עצמם כנמר איכא דאמרי אמר רבי אבהו אמר אדון אע"פ ששמו עצמם כנמר הן חשובים לפני ככרוב אמר רבה בר רב ^בהנה כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו מעלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל חרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב ^בכל הנושא אשה לשום ממון היוין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר ^בבה' בגדו כי בנים זרים ילדו ושמא תאמר ממון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חדש את חלקיהם ושמא תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמא תאמר לזמן מרובה ת"ל חדש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חדש נכנס וחדש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא אמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא ^דכל הנושא אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ^וותנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפוגם את משפחתו ולנושא אשה שאינה הוגנת לו ^וא אליהו כופתו והקב"ה רוצעו וכול הפוסל פסול ואינו מדבר ^ובשבחא לעולם ואמר שמואל ^בבמומו פוסל ההוא גברא דמנהרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אולו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו הגיל דקרי אינשי עבדי עליה דעבדא הוא ^ואזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן פיתקא דהומנא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המיזל ^ולא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעבדי מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל ^בכיון שנחמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפטיא א"ל ומי סני ^וספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרונגא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרונגא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגום דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי ^ודונג תשקינא אמר ליה הכי אמר שמואל ^ואין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל ^ואין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי ^ואמר שמואל ^וקול באשה ערוה אפשר ע"י שלוח א"ל הכי אמר שמואל

לא תאכל: גירי וחרורי: מנלן אמר רב חסדא דאמר קרא וכול הנבדל מטומאת גויי הארץ אליהם: ממוזי: מנלן דכתיב וישמע סנבלט החרוני וטוביה העבד העמומי וכתב כי רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארח ויהוהגן בנו לקח את בת משלם בן ברכיה ^וקסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממוזר הניחא למ"ד הולד ממוזר אלא למאן דאמר "הולד כשר מאי איכא למימר ותו ממאי דהוה ליה בני דילמא לא הוה ליה בני ותו ממאי דהכא הוה ליה וסליקו דילמא התם הוה אלא מהכא ואלה העולים מתל מלח תל חרשא כרוב אדון ואמר ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל חרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר אדון אני אמרתי יהיו ישראל לפני חשובים ככרוב והם שמו עצמם כנמר איכא דאמרי אמר רבי אבהו אמר אדון אע"פ ששמו עצמם כנמר הן חשובים לפני ככרוב אמר רבה בר רב ^בהנה כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו מעלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל חרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב ^בכל הנושא אשה לשום ממון היוין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר ^בבה' בגדו כי בנים זרים ילדו ושמא תאמר ממון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חדש את חלקיהם ושמא תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמא תאמר לזמן מרובה ת"ל חדש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חדש נכנס וחדש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא אמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא ^דכל הנושא אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ^וותנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפוגם את משפחתו ולנושא אשה שאינה הוגנת לו ^וא אליהו כופתו והקב"ה רוצעו וכול הפוסל פסול ואינו מדבר ^ובשבחא לעולם ואמר שמואל ^בבמומו פוסל ההוא גברא דמנהרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אולו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו הגיל דקרי אינשי עבדי עליה דעבדא הוא ^ואזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן פיתקא דהומנא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המיזל ^ולא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעבדי מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל ^בכיון שנחמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפטיא א"ל ומי סני ^וספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרונגא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרונגא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגום דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי ^ודונג תשקינא אמר ליה הכי אמר שמואל ^ואין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל ^ואין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי ^ואמר שמואל ^וקול באשה ערוה אפשר ע"י שלוח א"ל הכי אמר שמואל

תורה אור השלם
 1. ויאכלו בני ישראל
 הישבים מהגולה וכל
 הנבדל משמאת גויי
 הארץ אלהם לדרש לך
 אלהי ישראל.
 עורא ו כ א
 2. וישמע סנבלט החרני
 וטוביה העבד העממי
 וזרע לקחם רעה גדלה
 אשר בא אדם לבקש
 טובה לבני ישראל.
 נחמיה ב י
 3. כי רבים ביהודה
 בעלי שבועה לו כי חתן
 הוא לשכניה בן ארח
 ויהוהגן בנו לקח את בת
 משלם בן ברכיה:
 נחמיה ו יח
 4. ואלה העולים מתל
 מלח תל חרשא כרוב
 אדון ואמר ולא יכלו
 להגיד בית אבותם
 וזרעם אם מישראל הם
 נחמיה ז ט א
 5. כן בגדו כי בנים זרים
 ילדו עתה יאכלם חדש
 את חלקיהם: הושע ה ז

לא תאכל: גירי וחרורי: מנלן אמר רב חסדא דאמר קרא וכול הנבדל מטומאת גויי הארץ אליהם: ממוזי: מנלן דכתיב וישמע סנבלט החרוני וטוביה העבד העמומי וכתב כי רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארח ויהוהגן בנו לקח את בת משלם בן ברכיה ^וקסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולד ממוזר הניחא למ"ד הולד ממוזר אלא למאן דאמר "הולד כשר מאי איכא למימר ותו ממאי דהוה ליה בני דילמא לא הוה ליה בני ותו ממאי דהכא הוה ליה וסליקו דילמא התם הוה אלא מהכא ואלה העולים מתל מלח תל חרשא כרוב אדון ואמר ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל חרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר אדון אני אמרתי יהיו ישראל לפני חשובים ככרוב והם שמו עצמם כנמר איכא דאמרי אמר רבי אבהו אמר אדון אע"פ ששמו עצמם כנמר הן חשובים לפני ככרוב אמר רבה בר רב ^בהנה כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו מעלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל חרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב ^בכל הנושא אשה לשום ממון היוין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר ^בבה' בגדו כי בנים זרים ילדו ושמא תאמר ממון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חדש את חלקיהם ושמא תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמא תאמר לזמן מרובה ת"ל חדש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חדש נכנס וחדש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא אמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא ^דכל הנושא אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ^וותנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפוגם את משפחתו ולנושא אשה שאינה הוגנת לו ^וא אליהו כופתו והקב"ה רוצעו וכול הפוסל פסול ואינו מדבר ^ובשבחא לעולם ואמר שמואל ^בבמומו פוסל ההוא גברא דמנהרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אולו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו הגיל דקרי אינשי עבדי עליה דעבדא הוא ^ואזל ההוא אומניה לדינא לקמיה דרב נחמן פיתקא דהומנא אזל רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המיזל ^ולא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעבדי מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל ^בכיון שנחמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפטיא א"ל ומי סני ^וספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרונגא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרונגא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגום דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי ^ודונג תשקינא אמר ליה הכי אמר שמואל ^ואין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל ^ואין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשרר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי ^ואמר שמואל ^וקול באשה ערוה אפשר ע"י שלוח א"ל הכי אמר שמואל

הנהגות הגר"א
 [א] נב' ולנושא אשה
 שאינה הוגנת לו (ואליהו
 כופתו והקב"ה רוצעו)
 וזרע ע"י צע"י ל"ג
 לה: [ב] שם ואינו מדבר
 בשבחו של עולם כ"ל:
 [א] [בכמ"י: וקסבר],
 [ב] [לעיל סח ע"ב ע"ש],
 [ג] [בכמ"י: בר רב
 הונא], [ד] [מ"ד ד"ח פ"ח,
 ה] [בשאלמות סימן מ"א פ'
 ואלה איתא תנא נמי הכי
 על כולם וכו'], [ו] [בכמ"י
 וזרע ע"י צע"י ע"ש], [ז]
 [אשה שאינה הוגנת לו],
 [ח] [בכמ"י וע"י נוסף:
 אפי' שפירי ושמתי
 אמרו ליה רגיל וכו'],
 [ט] [ע"י לעיל סח ע"ח],
 [י] [ד"ח' מוחק מנח],
 [יא] [בכמ"י וע"י: ליתב],
 [יב] [בכמ"י הגי' איצטבא
 דלמור רבנן או ספסל
 דלמרי אינשי], [יג] [ל"ג
 דיקן כ"ח בשאלמות],
 [יד] [לקמן פ"א: ו] [בכמות
 כ"ה], [טו] [ויקרא כ"ב יג],
 [טז] [וינמות סח ע"ח],
 [יז] [רש"י מ"ג, ו] [בכמ"י
 שבצ"י: וכו'], [יח] [ק'
 שבצ"י: ממתיק], [יט] [רש"י
 מ"ז [בכמ"י שלפני פסוק
 קקאקא רחמי דלדרכה
 שהוא מקיים ומבד דקן ל"ל
 כדכתיב], [כ] [בכמ"י
 של עולם], [כא] [בכמ"י
 חלקיהם ממון שנשאה לשמו
 יאכלם
 בחדש אחד: ושמא תאמר חלקו.
 כגון נכסי לאן כדז' ולא חלקה.
 כגון נכסי מלוג דהיא לאו איסורא
 עבדא שחורה לישא למוחס: שאינה
 הוגנת. פסולה לו: כופסו. הלוקה
 בצ"ד כופתין שתי ידיו על העמוד
 כמסכת מכות (דף קכז:). כופתו וקשרו:
 רואנו. מלקיהו כרלועיה: ועל כלם.
 כהנים לויים וישראלים: אליהו כו"כ.
 מאי דקאמר ואילו אי לו לפוסל זרעו
 ולפוגם את משפחתו כגון שנשא
 אשה שאינה הוגנת לו. (ו' רש"י אליהו
 לאו אליהו דכתיב במקרא הוא דא"כ
 מקמי דהוה אחי מאן כפתיא אלף
 שם מלףך הוא שהוא סופר למעלה):
 כל הפוסל. מנגד ממדל את
 המשפחות הוא עלמנו פסול. ואינו
 מדבר בשבחה (ל' לעולם אין דרכו של
 פסול לדבר בשבחה הצריות לעולם:
 נטר עד דשקיל שמעיה דרב יהודה.
 המתן עד שיטול שלוחו של רב יהודה
 שעומד כאן ליטול: זר שויסקל.
 לשון גנאי גרגרן אכול שויסקי ללי
 כדלמור בפסקים (דף קד' ו'). כדלמורי
 פסח מנרים מאן לימא לן דלא שויסקי
 עבדינהו בשם רבינו הלוי: שמתי.
 כדלשכתן דמנדים לכבוד הרב כמועד
 קטן (דף טו:). אמרו ליה. לרב
 יהודה רגיל ההוא גברא דקרי לאינשי
 עבדי: לקמיה דרב הונא. לימלך
 זו אס יך לו לימלך לפני רב נחמן: לא
 מיבעי לך למיזל. לפני רב נחמן שאתה
 גדול ממנו ואתה ראש בפומבדיתא.
 ורב נחמן ראש כנהרדעא ודיין לראש
 גלותא וחתניה דבי נשיאה כדלמרינן
 יקרא דבי נשיאה. שהוא חתן הנשיא:
 דגונדריתא. היינו מעקה בחדש הלשונות:
 מי סני. כלומר מכוער ושני לשון
 תורה ולשון שאר בני אדם שאתה מדבר
 בעמקי שפה. ומתכוין היה רב
 יהודה לתופסו כדכתיב (ל' קנטרו להודיעו
 שלא היה לו להנשא עליו להזמין לפניו:
 אקרפטיא. ספסל: פילתא כרמות רוחא.
 מתוך ששליש רוחו גסה הוא משנה
 כדכתיב: אינבגא. כוס שהוא רביעית
 והיו רגילין לשתות כוס אחד משמקה
 העשוי לשתות שמרית וקוריהו
 אספרגום כמסכת ברכות (דף ק"ח:).
 כוס של רביעית וישן אפקס היה שגור
 כפיהם: פטיי דונג. מצא
 כתי שכן שמה: אין משתמשין
 באשה. שלא ילמדנה להיות רגילה
 בין האנשים: קטנה היא. רב נחמן
 קאמר לה: לינשא. שם אשתו:
 קול באשה ערוה. שנאמר (י' השמיעני
 את קולך ואם אשאל בשלומה תשיבני:
 אמר ליה רב נחמן אפשר. לשלוח לה
 שאלת שלום ע"י שליח:
 אין

תוס' ר"י הזקן
 רב יהודה היה ראש
 בפומבדיתא. נטר. המתין
 עד שיטול שלוחו של
 רב יהודה. בר שויסקל.
 דין גנאי אמר. ר"ש
 פירש גרגרן אכול צלי
 ואשכחן בפסחים [ז], [א]
 ודילמא שריסקל עבדו.
 כלומר צלי.